

vlaams netwerk
van verenigingen
waar armen
het woord
nemen

Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen vzw
Aromagebouw / Vooruitgangstraat 323 bus 6 (3de verdieping) / 1030 Brussel /
tel. 02-204 06 50 / fax : 02-204 06 59
info@vlaams-netwerk-armoede.be / <http://www.vlaams-netwerk-armoede.be>

**Opiniestuk : Lening voor schoolkosten
01 september 2010**

Hoera! Eindelijk geen zorgen meer over de schoolfacturen! Hoera!

Als de minister het niet oplost, lost de vrije markt het wel op! Hoera! Leve Dexia! Want dankzij haar budgetlijn voor schoolkosten wordt het Vlaams onderwijs eindelijk voor iedereen betaalbaar. Ook voor gezinnen in armoede. Het geluk van deze gezinnen kan niet op! Eindelijk kunnen ze hun kinderen laten studeren wat ze ook maar willen, want de kosten van elke richting spelen eindelijk geen rol meer in de studiekeuze. Eindelijk!

Onzin natuurlijk.

Het feit dat het commercieel interessant is voor een bank om een specifieke lening op de markt te brengen voor schoolkosten toont aan dat er wel degelijk iets fout zit wat betreft de betaalbaarheid van het Vlaams onderwijs. Iets wat het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen al langer aanklaagt.

De onderwijslening van Dexia is echter niet het enige signaal dat er een serieuze haar in de onderwijsboter zit. Meer en meer scholen schakelen incassobureaus in bij onbetaalde facturen. Meer en meer verenigingen waar armen het woord nemen worden met zulke getuigenissen geconfronteerd. Het zijn niet altijd de scholen zelf die incassobureaus uitsturen. Omdat een stijgend aantal diensten door de school uitbesteed worden (verhuur van boeken, maaltijden enz...) is dit niet altijd voor de scholen zelf zichtbaar. Het zijn ook en vooral deze commerciële bedrijven die op hun beurt de incassobureaus inschakelen wanneer de facturen niet betaald kunnen worden.

In het basisonderwijs is de problematiek min of meer geregeld. Het basisonderwijs mag gerust betaalbaar genoemd worden. De maximumfacturen en het gratis ter beschikking stellen van het les- en schoolmateriaal, en de introductie van schooltoelagen in het kleuter- en basisonderwijs doen wel degelijk hun werk. Het basisonderwijs is betaalbaar. Hoewel de bedragen van de schooltoelagen voor de laagste inkomens volgens ons nog steeds onvoldoende zijn. Op het terrein worden deze maatregelen door gezinnen in armoede wel degelijk gevoeld en geapprecieerd. Wat dikwijls vergeten wordt is dat deze maatregelen ook de middenklasse-ouders ten goede komen. Ook dit vinden wij goed. Door het basisonderwijs te dwingen binnen het stramien van de maximumfacturen te werken, dwingt

men de basisscholen na te denken over hun kostenbeleid. Het resultaat is een goedkoper onderwijs, of beter een goedkoper basisonderwijs.

Het secundair onderwijs daarentegen is voor de ouders, zeker voor de ouders in armoede een financiële ramp. De minister beweert dat het Vlaams secundair onderwijs goedkoop is en betaalbaar omdat er schooltoelagen bestaan en programma's om de kosten te beperken. Hij vertelt er echter niet bij dat er geen enkele afdwingbaarheid bestaat. Het hangt van de wil van elke secundaire school apart af of ze al dan niet aan kostenbeheersing willen doen. Het is niet meer dan het sensibiliseren van de secundaire scholen in de hoop dat ze op eigen initiatief en zo goed willen zijn om aan kostenbeheersing te willen doen.

Het sensibiliseren van de scholen is echter maar een deel van het verhaal. Maar zelfs scholen met een verregaand kostenbeleid blijven geconfronteerd met niet betaalde facturen. Is het dan niet tijd voor een globale aanpak met een dwingender karakter zoals het basisonderwijs nu kent?

De betaalbaarheid van het secundair onderwijs is volgens het Vlaams Netwerk zeker de grootste uitdaging voor deze legislatuur. Het Vlaams Netwerk heeft daarbij een aantal concrete haalbare voorstellen.

- 1) Het Vlaams Netwerk pleit voor het verder optrekken van de school- en studietoelagen, want voor vele arme gezinnen blijkt dit ontoereikend.
- 2) Ook de automatische toekenning van de school- en studietoelagen lijkt voor het Vlaams Netwerk onontbeerlijk. Voor heel wat laaggeschoolde gezinnen in armoede blijft de aanvraag een administratieve drempel. Bovendien leven mensen in armoede in een zulk danig kluwen van problemen en het dagelijks overleven dat het indienen van een of andere papieren aanvraag ver vooruit geschoven wordt om tenslotte vergeten te worden. De afkeer en angst voor papieren leidt ertoe dat mensen in armoede die absoluut recht hebben op de toelage deze niet aanvragen.
- 3) De kosten in het secundair onderwijs zijn heel sterk verschillend, afhankelijk van keuze school, richting en studiejaar. Vooral het technisch- en beroepsopleidingen zijn dure opleidingen. Het zijn net in deze richtingen dat er vaak een grotere concentratie is van kansarme jongeren. Daarom pleit het Vlaams Netwerk voor studietoelagen op maat. Het bedrag van de studietoelage wordt gekoppeld aan de reële kost van de richting waar de leerling is ingeschreven.
- 4) Door die sterke kostenverschillen in het secundair krijgen we van de minister van onderwijs steeds de boodschap dat het doortrekken van de globale aanpak van het kostenloos basisonderwijs, in het bijzonder de introductie van de maximumfacturen, naar het secundair onderwijs niet mogelijk is. Toch denkt het Vlaams Netwerk echt dat het doortrekken van de principes van het kostenloos basisonderwijs naar de eerste graad van het secundair mogelijk moet zijn.
- 5) Ook de introductie van maximumfacturen op deelaspecten zoals schoolreizen of per richting moeten bereikbare pistes zijn.
- 6) Tenslotte ziet het Vlaams Netwerk veel heil in het gratis ter beschikking stellen van al het schoolmateriaal en -kledij nodig voor het behalen van de eindtermen in alle jaren en richtingen.

Het resultaat is een betaalbaar secundair onderwijs, zonder commerciële schoolleningen en incassobureaus.

Het Vlaams Netwerk vindt immers dat kansarme jongeren ook de kans moeten krijgen om 'dure' opleidingen betaalbaar te volgen. Elke jongere moet kunnen studeren wat hij/zij

graag zou willen zonder dat de kosten een studierichting bepalende factor wordt. Het financieringssysteem moet van die aard zijn dat alle jongeren toegang hebben tot eender welke richting en in eender welke school. Hiervoor is een subsidiëring op maat noodzakelijk.

Het Vlaams Netwerk focust op de betaalbaarheid van het secundair onderwijs. Hoe meer scholen hun kosten onder controle hebben en hoe meer er vanuit de Vlaamse overheid een gedurfde globale aanpak gerealiseerd kan worden, hoe minder de scholen zullen achterblijven met onbetaalde facturen.

Commerciële leningen voor schoolkosten en het inzetten van incassobureaus kan dan verworden tot een slechte herinnering uit een ver verleden, dat we hopelijk snel kunnen vergeten.

Sieg Monten

Stafmedewerker Onderwijs

Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.